

Acció Climàtica avança el reforç del Grup Especial de Prevenció d'Incendis Forestals davant la situació extraordinària de sequera dels boscos

- **Mai en un mes de febrer la vegetació a Catalunya havia patit un dèficit d'aigua tan pronunciat**
- **El reforç d'estiu s'ha avançat dos mesos i dona cobertura a tot Catalunya amb 8 bases de sortida**

El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha reforçat aquest mateix mes de febrer les unitats dels Grups Especials de Prevenció d'Incendis Forestals (GEPF) per poder donar cobertura a tot el territori executant feines de prevenció i de vigilància i primera intervenció d'incendis forestals. L'avançament de 4 mesos del reforç d'estiu dels efectius d'aquest grup operatiu és a causa de la situació de sequera acumulada en els darrers tres anys a Catalunya i dels rècords històrics de falta d'aigua a la vegetació que comporta un augment considerable de perill d'incendis forestals. El reforç s'ha fet efectiu aquesta mateixa setmana doblant el nombre d'efectius amb una ampliació de pressupost fins als 3 milions d'euros.

8 bases amb equips operatius i maquinària tot l'any per cobrir tot el territori

Els 8 equips actuals actuen des de Vilamalla (Alt Empordà), Torreferrussa a Santa Perpètua de Mogoda (Vallès Oriental), Benifallet (Baix Ebre, Ulldemolins (Priorat), Constantí (Tarragonès), Arnes (Terra Alta), Tremp (Pallars Jussà) i Calaf (Alta Anoia). Amb el personal incorporat aquesta setmana, s'ha passat a poder disposar de 60 efectius amb 26 vehicles, 1 tractor equipat amb desbrossadora i una arada de discos per realitzar tasques preventives i 3 robots desbrossadors que serveixen per fer tasques de trituració i eliminació de restes vegetals.

Manteniment de les infraestructures de prevenció d'incendis

Les unitats del Grup Especial de Prevenció d'Incendis Forestals duen a terme tasques de manteniment d'infraestructures de prevenció d'incendis forestals. Aquestes tasques són la revisió i el manteniment si s'escau de punts d'aigua, com, per exemple, el manteniment de la vegetació del perímetre del dipòsit o del subministrament d'aigua. També el manteniment dels camins de la xarxa bàsica de prevenció d'incendis forestals, que inclou les franges auxiliars de trànsit i el manteniment dels giradors per facilitar les maniobres en cas

d'incendi. A més, també duen a terme el manteniment d'àrees estratègiques de baixa càrrega de combustible.

Durant el mes de maig, es realitza una vigilància específica als boscos de ribera per prevenir els incendis de borrissol i s'actua en aquelles zones on s'acumula borró dels pollancre (molt inflamable). Aquests incendis afecten boscos molt fràgils en un moment crític per a la nidificació de moltes espècies.

Una altra de les tasques que duen a terme són cremes controlades i prescrites de vegetació per mantenir i millorar amb el foc la coberta vegetal. La majoria d'aquestes cremes són per al manteniment i la millora de pastures a l'alta muntanya i afavoreixen un herbatge tendre i fresc i el pas dels animals. A més, permeten reduir la quantitat de vegetació seca acumulada, cosa que fa que la intensitat dels incendis forestals que hipotèticament poden afectar aquests indrets sigui més baixa.

Vigilància activa i primera intervenció d'incendis

En episodis de perill d'incendi forestal com el d'avui, se centren en la vigilància i primera intervenció en incendis, que també inclou la campanya de la sega, exclusivament pensada per donar suport a la pagesia en la recol·lecció del cereal. La presència del GEPIF en el territori durant les hores de més risc permet, d'una banda, un efecte dissuasiu, i, de l'altra, aquesta ràpida primera intervenció. La presència sobre el terreny és molt important per atacar els incendis al més aviat possible i evitar que esdevinguin grans i destructius. Les rutes de vigilància estan marcades per la previsió de perill que elabora diàriament el personal tècnic del Servei de Prevenció d'Incendis Forestals.

Un mes de febrer amb la vegetació més seca que mai

Aquest avançament dels reforços s'emmarca en una situació de sequera extraordinària que fa els boscos de Catalunya més vulnerables que mai als incendis forestals. Amb les diferents línies d'actuació que es duen a terme, es pretén protegir i conservar els ecosistemes forestals de Catalunya amb un paisatge que també ajudi i faciliti que els incendis es puguin apagar.

Els mostres de vegetació que duu a terme el Servei de Prevenció d'Incendis des de fa més de 25 anys mostren com el contingut d'humitat té una clara tendència a la baixa. I, en alguns casos, està assolint valors històricament baixos que no hi havia hagut mai.

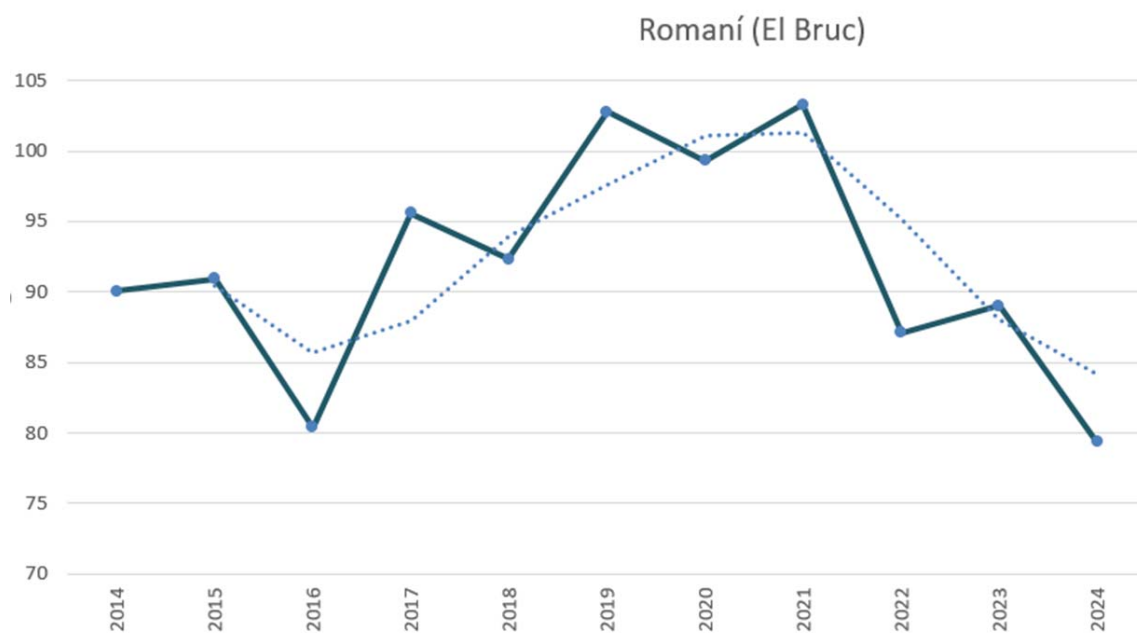

Figura 1: mitjana dels mesos de gener i febrer de la humitat del romaní mostrejat al Bruc

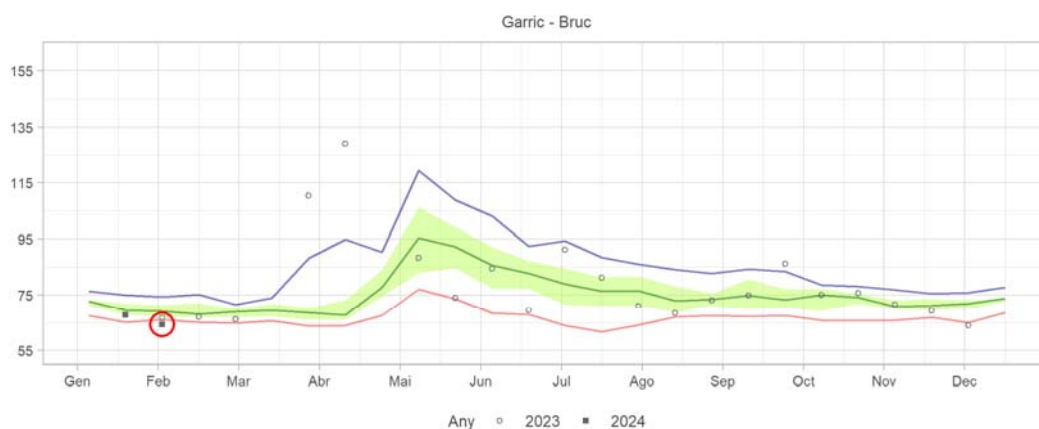

Figura 2. Dada més actual (del 7 de febrer) del contingut en humitat del garric mostrejat al Bruc. Aquests valors per sota de la línia vermella són els més baixos de la sèrie històrica.

Masses boscoses molt vulnerables i amb més probabilitat d'incendis

L'actual sequera, una de les més intenses i extenses del darrer segle, està portant la vegetació a una situació de decaïment i mortalitat mai vistes en extensió i distribució a molts indrets del país.

En el mapa elaborat pel Servei de Prevenció d'Incendis Forestals mitjançant satèl·lit (VIIRS), que compara l'actual quantitat d'aigua i verdor de la vegetació amb les registrades per a la mateixa època als darrers 12 anys, s'observa com la vegetació no havia assolit mai valors tan baixos com en aquest període. És a dir, la quantitat d'aigua i la verdor de la vegetació no havien estat mai tan baixos a gran part del país.

Així, es pot dir que l'estat de la vegetació en bona part de la Catalunya Central, litoral i prelitoral central, interior de les Terres de l'Ebre i el nord-est presenta el seu valor mínim històric. Aquesta situació es tradueix en afectacions a la vegetació que van des de la pèrdua de fulles i mortalitat de branques fins a la mortalitat d'individus o masses senceres, i en un debilitament general de les masses que les fa més vulnerables a l'atac de plagues o malalties i susceptibles de cremar. Actualment, hi ha més proporció de vegetació morta o debilitada a les masses forestals, i, per tant, són més susceptibles de patir incendis, fins i tot fora de les èpoques o situacions més habituals fins ara.

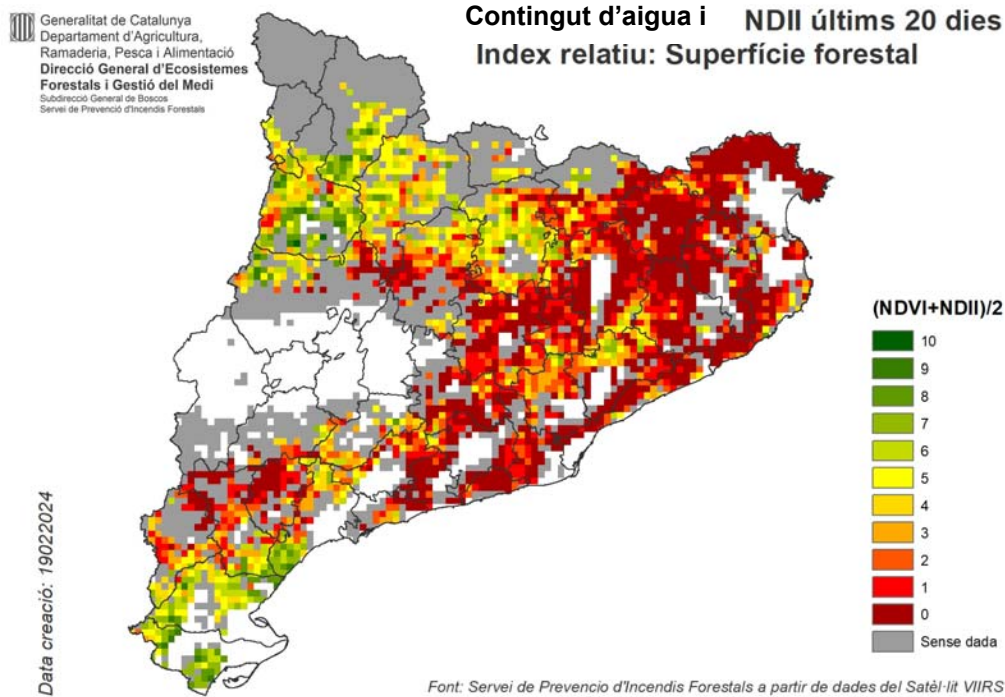

Figura 3. Contingut d'aigua i verdor de la vegetació forestal a partir d'imatges del satèl·lit VIIRS. Valors propers a zero indiquen que, per a aquesta època, el contingut d'aigua i verdor de la vegetació és el més baix dels darrers 12 anys en aquests indrets.

Catalunya Central, 23 de febrer de 2024